

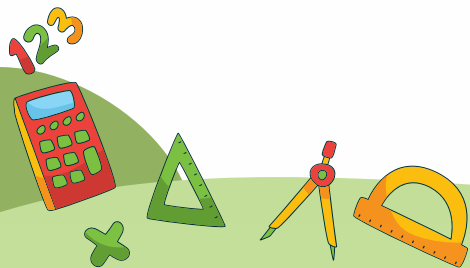
รายวิชาคณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง คำตอบมากมายค่อย ๆ แทนค่าสูตร (1)

ครูผู้สอน ครูสรวงรัตน์ เดชะชาติ

ครูชุติมา วรรณรักษ์

เรื่อง คำตอบมากน้อยค่อย ค่อย ๆ

แทนค่าสูตร (1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

แก้สมการกำลังสองตัวแปรเดียว

โดยการใช้สูตร

การหาคำตอบของสมการกำลังสองตัวแปรเดียว

วิธีการลองแทนค่าตัวแปร

วิธีการแยกตัวประกอบ

วิธีการใช้สูตรกำลังสองสมบูรณ์

และสูตรผลต่างของกำลังสอง

การหาคำตอบของสมการกำลังสองตัวแปรเดียว

$$x^2 - 4x + 1 = 0$$

การหาคำตอบของสมการกำลังสองตัวแปรเดียวโดยใช้สูตร

สมการกำลังสองตัวแปรเดียว $ax^2 + bx + c = 0$

เมื่อ x เป็นตัวแปร a, b และ c เป็นค่าคงตัว

โดยที่ $a \neq 0$ หาคำตอบได้จากสูตร

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

การหาคำตอบของสมการกำลังสองตัวแปรเดียวโดยใช้สูตร

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

ต้องตรวจสอบ

$$b^2 - 4ac$$

ก่อนเสมอ

หาก $b^2 - 4ac \geq 0$ แล้วจะมีจำนวนจริงเป็นคำตอบของสมการ

ตัวอย่างที่ 1

จงแก้สมการ $x^2 - 4x + 1 = 0$

วิธีทำ

$$x^2 - 4x + 1 = 0$$

จะเห็นว่า $a =$, $b =$ และ $c =$

จะได้ $b^2 - 4ac =$

จากสูตร

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

ตัวอย่างที่ 1

จงแก้สมการ $x^2 - 4x + 1 = 0$

วิธีทำ จะเห็นว่า $a = 1$, $b = -4$ และ $c = 1$

จะได้ $b^2 - 4ac = 12$

จากสูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

$= \frac{-(\quad) \pm \sqrt{\quad}}{2(\quad)}$

ตัวอย่างที่ 1

จงแก้สมการ $x^2 - 4x + 1 = 0$

วิธีทำ $x = \frac{-(-4) \pm \sqrt{12}}{2(1)}$

=

=

ตัวอย่างที่ 1

จงแก้สมการ $x^2 - 4x + 1 = 0$

วิธีทำ $x = 2 \pm \sqrt{3}$

จะได้ $x = 2 + \sqrt{3}$ หรือ $x = 2 - \sqrt{3}$

ดังนั้น คำตอบของสมการ คือ $2 + \sqrt{3}$ และ $2 - \sqrt{3}$

ตัวอย่างที่ 2

จงแก้สมการ $x^2 - 2x - 3 = 0$

วิธีทำ

$$x^2 - 2x - 3 = 0$$

จะเห็นว่า $a =$, $b =$ และ $c =$

จะได้ $b^2 - 4ac =$

จากสูตร

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

ตัวอย่างที่ 2

จงแก้สมการ $x^2 - 2x - 3 = 0$

วิธีทำ จะเห็นว่า $a = 1$, $b = -2$ และ $c = -3$

จะได้ $b^2 - 4ac = 16$

จากสูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

$= \frac{-(\quad) \pm \sqrt{\quad}}{2(\quad)}$

ตัวอย่างที่ 2

จงแก้สมการ $x^2 - 2x - 3 = 0$

วิธีทำ $x = \frac{-(-2) \pm \sqrt{16}}{2(1)}$

$$= \frac{2 \pm 4}{2}$$

จะได้ $x = \frac{2 + 4}{2}$ หรือ $x = \frac{2 - 4}{2}$

ตัวอย่างที่ 2

$$\text{จงแก้สมการ } x^2 - 2x - 3 = 0$$

$$\text{วิธีทำ} \quad \text{จะได้ } x = \frac{2 + 4}{2} \quad \text{หรือ} \quad x = \frac{2 - 4}{2}$$

$$x = 3 \quad \text{หรือ} \quad x = -1$$

ดังนั้น คำตอบของสมการ คือ 3 และ -1

กิจกรรมที่ 2

น้ำฟ้าชวนคิด

กิจกรรมที่ 2 : น้ำฟ้าชวนคิด

ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 2 – 3 คน

ให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบและอภิปราย

เกี่ยวกับลักษณะคำตอบของสมการกำลังสองตัวแปรเดียว

เมื่อใช้สูตรในการแก้สมการกำลังสองตัวแปรเดียว

ใบกิจกรรม 2 : นำฟ้าชวนคิด

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.3/..... เลขที่ .....

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.3/..... เลขที่ .....

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.3/..... เลขที่ .....

สมการกำลังสองตัวแปรเดียวที่อยู่ในรูป $ax^2 + bx + c = 0$ เมื่อ x เป็นตัวแปร a, b และ c เป็นค่าคงตัว โดยที่ $a \neq 0$

- ถ้า $b^2 - 4ac \geq 0$ แล้วจะมีจำนวนจริงเป็นคำตอบของสมการ ซึ่งหาได้ จากสูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$
- ถ้า $b^2 - 4ac < 0$ แล้วจะไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบของสมการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยนำฟ้าหาคำตอบของสมการกำลังสองตัวแปรเดียวต่อไปนี้โดยใช้สูตร

1. $x^2 + 4x - 5 = 0$

วิธีทำ จากสมการที่กำหนดให้ จะเห็นว่า $a = \dots$, $b = \dots$ และ $c = \dots$

จะได้ $b^2 - 4ac = \dots$

จากสูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

จะได้ $x = \dots$

ดังนั้น คำตอบของสมการ คือ.....

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

- ค่า $b^2 - 4ac$ จำนวนบวก ศูนย์ จำนวนลบ
  - จำนวนคำตอบ ไม่มีจำนวนจริง 1 คำตอบ 2 คำตอบ
- เป็นคำตอบ

2. $x^2 - 2x + 1 = 0$

วิธีทำ จากสมการที่กำหนดให้ จะเห็นว่า $a = \dots$, $b = \dots$ และ $c = \dots$

จะได้ $b^2 - 4ac = \dots$

จากสูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

จะได้ $x = \dots$

ดังนั้น คำตอบของสมการ คือ.....

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

- ค่า $b^2 - 4ac$ จำนวนบวก ศูนย์ จำนวนลบ
  - จำนวนคำตอบ ไม่มีจำนวนจริง 1 คำตอบ 2 คำตอบ
- เป็นคำตอบ

3. $x^2 - 4x - 1 = 0$

วิธีทำ จากสมการที่กำหนดให้ จะเห็นว่า $a = \dots$, $b = \dots$ และ $c = \dots$

จะได้ $b^2 - 4ac = \dots$

จากสูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

จะได้ $x = \dots$

ดังนั้น คำตอบของสมการ คือ.....

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

- ค่า $b^2 - 4ac$ จำนวนบวก ศูนย์ จำนวนลบ
  - จำนวนคำตอบ ไม่มีจำนวนจริง 1 คำตอบ 2 คำตอบ
- เป็นคำตอบ

สมการกำลังสองตัวแปรเดียวที่อยู่ในรูป $ax^2 + bx + c = 0$ เมื่อ x เป็นตัวแปร
 a, b และ c เป็นค่าคงตัว โดยที่ $a \neq 0$

- ถ้า $b^2 - 4ac \geq 0$ แล้วจะมีจำนวนจริงเป็นคำตอบของสมการ ซึ่งหาได้

จากสูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

- ถ้า $b^2 - 4ac < 0$ แล้วจะไม่มีจำนวนจริงใดเป็นคำตอบของสมการ

ให้นักเรียนช่วยนำฟ้าหาคำตอบของสมการกำลังสองตัวแปรเดียว
ต่อไปนี้โดยการใช้สูตร

1. $x^2 + 4x - 5 = 0$

วิธีทำ จากสมการที่กำหนดให้ จะเห็นว่า $a = \dots\dots\dots$, $b = \dots\dots\dots$ และ $c = \dots\dots\dots$

จะได้ $b^2 - 4ac = \dots\dots\dots$

จากสูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

จะได้ $x = \dots\dots\dots$

.....
.....
.....

ดังนั้น คำตอบของสมการ คือ.....

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

- ค่า $b^2 - 4ac$ จำนวนบวก ศูนย์ จำนวนลบ
  - จำนวนคำตอบ ไม่มีจำนวนจริง 1 คำตอบ 2 คำตอบ
- เป็นคำตอบ

2. $x^2 - 2x + 1 = 0$

วิธีทำ จากสมการที่กำหนดให้ จะเห็นว่า $a = \dots$, $b = \dots$ และ $c = \dots$

จะได้ $b^2 - 4ac = \dots$

จากสูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

จะได้ $x = \dots$

.....

.....

.....

ดังนั้น คำตอบของสมการ คือ .....

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

- ค่า $b^2 - 4ac$ จำนวนบวก ศูนย์ จำนวนลบ
  - จำนวนคำตอบ ไม่มีจำนวนจริง 1 คำตอบ 2 คำตอบ
- เป็นคำตอบ

3. $x^2 - 4x - 1 = 0$

วิธีทำ จากสมการที่กำหนดให้ จะเห็นว่า $a = \dots$, $b = \dots$ และ $c = \dots$

จะได้ $b^2 - 4ac = \dots$

จากสูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

จะได้ $x = \dots$

ดังนั้น คำตอบของสมการ คือ $\dots$

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

- ค่า $b^2 - 4ac$ จำนวนบวก ศูนย์ จำนวนลบ
  - จำนวนคำตอบ ไม่มีจำนวนจริง 1 คำตอบ 2 คำตอบ
- เป็นคำตอบ

คำตอบของสมการกำลังสองตัวแปรเดียว

- ถ้า $b^2 - 4ac > 0$ แล้วจะมีจำนวนจริง 2 จำนวนเป็นคำตอบ
- ถ้า $b^2 - 4ac = 0$ แล้วจะมีจำนวนจริง 1 จำนวนเป็นคำตอบ

สรุปท้ายบทเรียน

???

การหาคำตอบของสมการกำลังสองตัวแปรเดียวโดยใช้สูตร

สมการกำลังสองตัวแปรเดียว $ax^2 + bx + c = 0$

เมื่อ x เป็นตัวแปร a , b และ c เป็นค่าคงตัว

โดยที่ $a \neq 0$ หาคำตอบได้จากสูตร

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

การหาคำตอบของสมการกำลังสองตัวแปรเดียวโดยใช้สูตร

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

หาก $b^2 - 4ac \geq 0$ แล้วจะมีจำนวนจริงเป็นคำตอบของสมการ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

คำตอบมากน้อยค่อย ๆ

แทนค่าสูตร (2)

สิ่งที่ต้องเตรียม

แบบฝึกหัดที่ 5 : มีหรือไม่มีคำตอบ

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่

www.dltv.ac.th

